

Velferðarsjóður barna

2006-2007

Ársskýrsla mentorverkefnisins Vináttu

Pórunn Steindórsdóttir

Júní 2007

© 2007 Velferðarsjóður barna á Íslandi

Rit þetta má ekki afrita með nokkrum hætti, svo sem með ljósritun, prentun, hljóðritun eða á sambærilegan hátt í hluta eða heild, án skriflegs leyfis Velferðarsjóðs barna á Íslandi.

Efnisyfirlit

<u>EFNISYFIRLIT</u>	<u>3</u>
<u>YFIRLIT MYNDA.....</u>	<u>4</u>
<u>INNGANGUR.....</u>	<u>5</u>
MARKMIÐ MENTORVERKEFNISINS VINÁTTU	5
<u>FYRIRKOMULAG MENTORVERKEFNISINS VINÁTTU</u>	<u>6</u>
<u>TÖLULEGAR UPPLÝSINGAR UM VERKEFNIÐ.....</u>	<u>8</u>
BROTTFALL MENTORPARA MENTORVERKEFNISINS	8
FJÖLDI NEMENDA Í MENTORVERKEFNINU VINÁTTU	8
KYNJASKIPTING MENTORA Í MENTORVERKEFNINU VINÁTTU.....	10
KYNJASKIPTING MENTORA EFTIR SKÓLUM.....	11
SKIPTING Í DEILDIR HÍ	11
GRUNNSKÓLABÖRN SEM TÓKU ÞÁTT Í VERKEFNINU	12
KYNJASKIPTING GRUNNSKÓLABARNA	13
GRUNNSKÓLABÖRN AF ERLENDUM UPPRUNA.....	13
<u>BREYTINGAR Á SKÓLAÁRINU 2006-2007</u>	<u>14</u>
<u>KOSTNAÐUR VIÐ MENTORVERKEFNIÐ VINÁTTU 2006-2007</u>	<u>14</u>
<u>MENTORVERKEFNIÐ VINÁTTA SKÓLAÁRIÐ 2007-2008.....</u>	<u>15</u>
<u>LOKAORÐ.....</u>	<u>16</u>
<u>HEIMILDIR.....</u>	<u>18</u>

Yfirlit mynda

1. MYND	MENTORAR SEM HÓFU ÞÁTTTÖKU Í MENTORVERKEFNINU VINÁTTU SKÓLAÁRIÐ 2006-2007 SKIPT EFTIR SKÓLUM.....	9
2. MYND	MENTORAR Í MENTORVERKEFNINU VINÁTTU SKÓLAÁRIÐ 2006-2007 SEM STÓÐUST NÁMSMAT SKIPT EFTIR SKÓLUM.....	10
3. MYND	MENTORAR Í MENTORVERKEFNINU VINÁTTU SKÓLAÁRIÐ 2006-2007 SKIPT EFTIR SKÓLA OG KYNI	11
4. MYND	FJÖLDI NEMENDA VIÐ HÁSKÓLA ÍSLANDS SEM LUKU ÞÁTTTÖKU Í MENTORVERKEFNINU VINÁTTU SKÓLAÁRIÐ 2006-2007 SKIPT EFTIR DEILDUM....	12
5. MYND	GRUNNSKÓLABÖRN Í MENTORVERKEFNINU VINÁTTU SKÓLAÁRIÐ 2006-2007 SKIPT EFTIR SKÓLA OG KYNI.....	13
6. MYND	GRUNNSKÓLABÖRN Í MENTORVERKEFNINU VINÁTTU SKÓLAÁRIÐ 2006-2007 SKIPT EFTIR UPPRUNA	14

Inngangur

Mentorverkefnið Vinátta hófst árið 2001 og hefur Velferðarsjóður barna á Íslandi rekið það frá upphafi. Velferðarsjóður barna var stofnaður árið 2000 af Íslenskri erfðargreiningu og heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytinu. Markmið sjóðsins er að hlúa að hagsmunamálum og velferð barna á Íslandi.

Stofnandi Mentorverkefnisins Vináttu á Íslandi er Valgerður Ólafsdóttir, M.A.. Verkefnið hóf göngu sína í samvinnu við Háskóla Íslands (HÍ), Kennaraháskóla Íslands (KHÍ) og tvo grunnskóla í Reykjavík, Austurbæjar- og Háteigsskóla. Skólaárið 2006 - 2007 voru grunnskólarnir 13 talsins á landinu öllu. Þeir skiptust þannig eftir sveitarfélögum; Ártúns-, Hamra-, Hólabrekku- Laugarnes-, Selás-, og Vesturbæjarskóli í Reykjavík, Lækjar- og Setbergsskóli í Hafnarfirði, Gilja-, Oddeyrar- og Síðuskóli á Akureyri og Nesskóli og grunnskóli Eskifjarðar á Austurlandi. Mentorarnir komu úr Háskóla Íslands, Kvennaskólanum í Reykjavík, Menntaskólanum við Sund, Flensborgarskólanum í Hafnarfirði, Verkmenntaskóla Austurlands, Menntaskólanum á Akureyri og Verkmenntaskólanum á Akureyri. Mentorar voru alls 76 í upphafi skólaárs 2006-2007. Þetta skólaár var áfram haldið með hópamentoring þannig að sex mentorar tóku að sér fleira en eitt barn. Alls hófu 90 börn þátttöku í verkefninu þetta árið.

Mentorverkefnið Vinátta byggir á þeirri hugmyndafræði að samskipti barns og mentors séu jákvætt innlegg í líf barns því mentor verði barninu fyrirmynd. Tengslin sem myndast milli mentors og barns geta bætt við möguleika barnsins við mótun sjálfsmyndar og komið fram meðal annars í auknum námsáhuga og árangri auk aukinnar lífsleikni. Hlutverk mentora er ekki að vera fagaðili á ákveðnu sviði heldur á hann að skapa trúnað og traust, sýna samkennd, tillitssemi og tengja saman virkni og hlýju í leik og starfi. Að vera mentor snýst um að gefa sjálfum sér tíma með barni, leyfa sér að læra af samskiptum við barn og taka þátt í lífi þess.

Markmið mentorverkefnisins Vináttu

Mentorverkefnið Vinátta er samfélagsverkefni. Eitt meginmarkmið þess er að háskóla- og framhaldsskólanemendur vinni að velferð barna og öðlist víðtæka reynslu í samskiptum við börn. Áhersla er lögð á gagnkvæman ávinning og hagsmuni

samfélagsins í heild af því að börn og ungmenni kynnist og læri af aðstæðum hvers annars.

Sundurgreind markmið verkefnisins eru eftirfarandi:

Börnin eiga að:

- kynnast nýjum hugmyndum, aðstæðum og öðlast nýja þekkingu og reynslu
- styrkja sjálfsmynd og auka félagsfærni
- kynnast nýjum aðstæðum til skemmtunar
- kynnast möguleikum til náms

Mentorar eiga að:

- þroska félagslega færni og samskiptahæfni
- þroska samkennd
- búa sig undir að kynnast mismunandi einstaklingum
- öðlast þekkingu og reynslu
- fá nýjar hugmyndir um hvernig starfa megi með börnum
- þroska sköpunarhæfni

Fyrirkomulag mentorverkefnisins Vináttu

Í mentorverkefninu Vináttu fá grunnskólabörn tækifæri til að kynnast góðri fyrirmynd utan fjölskyldu. Tímaramminn er fyrirfram ákveðinn, eitt skólaár. Barn getur á þeim tíma lært að byggja upp samband, notið þess og síðan kvatt án þess að það þurfi að hafa neikvæðar afleiðingar í för með sér. Í mentorverkefnum eru sambönd mynduð milli einstaklinga sem ekkert þekkjast. Mentorarnir eru eldri og reyndari en börnin sem þeir taka að sér.

Allir þátttakendur verkefnisins taka þátt af fúsum og frjálsum vilja. Foreldrar sækja um þátttöku fyrir börn og mentorar sækja um að vinna við verkefnið. Við þörun mentora og barna er meðal annars farið eftir sameiginlegum áhugamálum mentors og barns. Hvernig til tekst með þörun ræður miklu um hvernig samböndin ganga yfir veturinn.

Mentorar og börn hittust frá lok september til loka apríl eða í um 7 mánuði, einu sinni í viku þrjár klukkustundir í senn. Börnin sem tóku þátt í verkefninu voru á aldrinum 7-11 ára.

Mentorar fengu styrk að upphæð kr. 20.000 til að standa straum af útlögðum kostnaði við verkefnið á mentorárinu. Greiðslur voru í verktakaformi og voru greiddar í tvennu lagi. Velferðarsjóður barna á Íslandi sá um greiðslur til mentora.

Unnið er hröðum höndum að því að festa Mentorverkefnið Vinátta sessi og hefur þegar tekist að koma því inn í námskrár fjölmargra skóla á landinu, m.a. Háskóla Íslands (HÍ), Kennaraháskóla Íslands (KHÍ) og fjölmargra framhaldsskóla. Verkefnið er kennt sem heilsársnámskeið og metið til þriggja eininga. Skólaárið 2006-2007 var það kennt við HÍ, en að þessu sinni var það ekki inni í vali í KHÍ. Það er nú orðið ljóst að námskeiðið verður í boði fyrir nemendur KHÍ næsta skólaár og vonast er eftir góðri þátttöku þaðan.

Stöðugt er unnið að því að fjölga framhaldsskólum sem bjóða upp á námskeiðið. Skólaárið 2006-2007 fjölgaði þeim um einn í heildina, en verkefnið var kennt á framhaldsskólastigi í Kvennaskólanum í Reykjavík, Menntaskólanum við Sund, Borgarholtsskóla, Flensborg í Hafnarfirði, Verkmenntaskóla Austurlands, Menntaskólanum á Akureyri og Verkmenntaskólanum á Akureyri.

Fagleg stýring og ráðgjöf var í höndum verkefnisstjóra og þriggja starfsmanna, sem saman mynda verkefnisstjórn. Breyting varð á verkefnisstjórninn þetta árið þar sem Elín Arna Þorgeirsdóttir lét af störfum sem verkefnisstjóri og við tók Þórunn Steindórsdóttir. Elín sat þó í verkefnisstjórn áfram fram á vorið. Fyrirhugaðar eru breytingar á stjórninn sem eiga eftir að skýrast þegar líður að næsta vetri. Umsjón með mentorum var í höndum kennara í hverjum skóla, auk þess sem kennsla og umsjón HÍ mentora var í höndum verkefnisstjóra. Hlutverk kennara er að veita mentorum handleiðslu og stuðning.

Tölulegar upplýsingar um verkefnið

Skólaárið 2006-2007 sóttu 94 nemendur af háskóla og framhaldsskólastigi um að gerast mentorar í mentorverkefninu Vináttu. Flestar umsóknir bárust úr Kvennaskólanum að þessu sinni eða 32 talsins. Á höfuðborgarsvæðinu voru fjórir framhaldsskólar sem kenndu námskeiðið skólaárið 2006-2007. Umsóknir úr þeim voru mismargar, frá Kvennaskólanum í Reykjavík bárust 32 umsóknir, úr Menntaskólanum við sund bárust aðeins 3 umsóknir, úr Borgarholtsskóla bárust 9 umsóknir og úr Flensborg í Hafnarfirði bárust 7 umsóknir. Úr Verkmenntaskóla Austurlands sem var með í fyrsta skiptið í ár bárust 11 umsóknir. Á Akureyri bárust 12 umsóknir frá Menntaskólanum og í Verkmenntaskólanum sóttu 8 um að gerast mentorar.

Mentorar sem hófu þátttöku í verkefninu voru alls 76, 10 úr HÍ, 3 úr MS, 20 úr Kvennaskólanum, 9 úr BHS, 7 úr Flensborg, 7 úr VA, 12 úr MA og 8 úr VMA, 8 karlar og 68 konur.

Brottfall mentorpara mentorverkefnisins

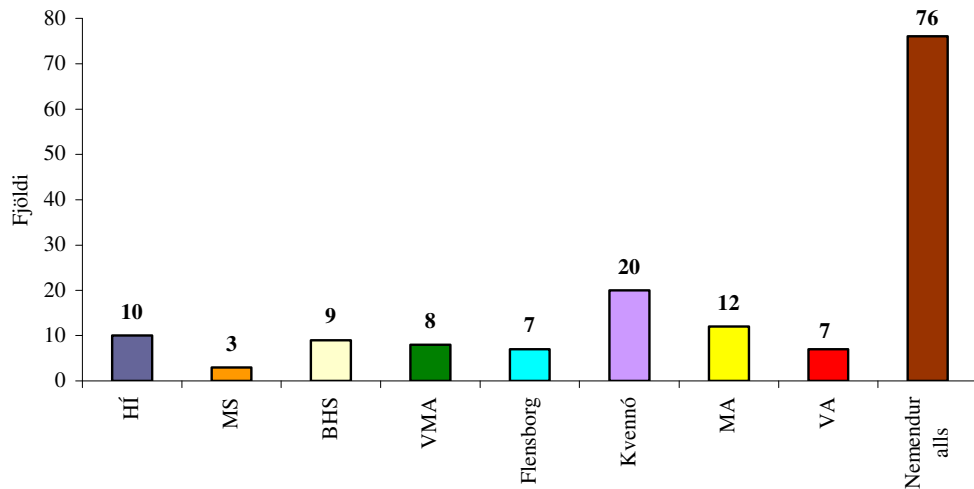
Samkvæmt erlendum rannsóknum (Reich, 2001) er brottfall úr mentorverkefnum fremur lítið eða á bilinu 5-6%. Skólaárið 2006-2007 var brottfallið í mentorverkefninu Vináttu aðeins minna en það var árið áður en þó hærra en almennt gerist. Samtals voru 66 af 76 (13,2% brottfall) sem luku verkefninu. Gera þarf greinarmun á milli þess að klára alla námsþættina eða þess að klára að hitta börnin því að einn nemandi lauk því að hitta barnið út tímabilið en stóðs ekki námsmat og einn nemandi hætti með börnin en kláraði stærra lokaverkefni í staðinn og lauk því námsmati. Þannig má sjá að þó svo að 10 nemendur hafu hætt með börnin og 10 nemendur ekki lokið tilsettu námsmati þá eru ekki endilega sömu nemendurnir bak við tölurnar.

Fjöldi nemenda í mentorverkefninu Vináttu

Allar upplýsingar um námskeiðið er að finna í námskrá skólanna þar sem námskeiðið er kennt. Allir þátttakendur skrá sig hjá nemendaskrá viðkomandi skóla og senda jafnframt inn umsókn á netinu til verkefnisstjórnar Vináttu eða kennara viðkomandi fags. Val á mentorum er mikilvægt og vandasamt ferli og fer meðal annars fram með yfirferð á umsóknum frá mentorum og viðtölum. Það ferli er í höndum verkefnisstjórnar og kennara viðkomandi skóla. Verkefnisstjórn og kennarar hafa

tækifæri til að velja hæfa einstaklinga til að taka að sér hlutverk mentors. Með því að vanda val á mentorum er einnig verið að tryggja öryggi grunnskólabarna (Sipe, 1998). Sérstakar varúðarráðstafanir eru gerðar við val á mentorum sem felast meðal annars í einstaklingsviðtölum við mögulegan mentor og skoðun meðmæla. Einnig þarf kennari að athuga hvort tilvonandi mentor hafi tíma og getu til að skuldbinda sig í slíkt verkefni.

Á mynd 1 má sjá fjölda mentora sem hófu þátttöku í mentorverkefninu Vináttu skólaárið 2006-2007 skipt eftir skólum.

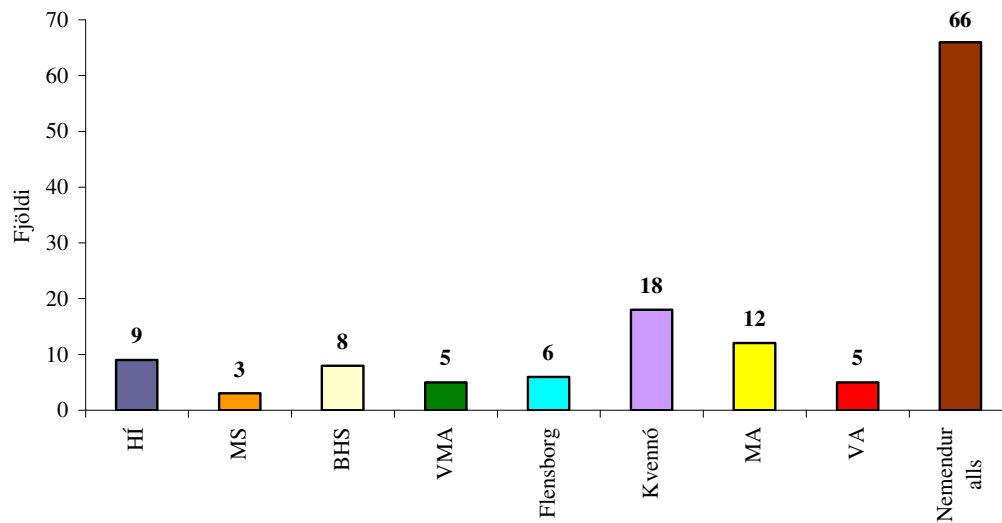

1. Mynd Mentorar sem hófu þátttöku í mentorverkefninu Vináttu skólaárið 2006-2007 skipt eftir skólum

Mynd 1 sýnir að flestir nemendur mentorverkefnisins voru við Kvinnaskólann í Reykjavík eða 26,3%. Heildarfjöldi mentora úr framhaldsskólum á höfuðborgarsvæðinu var 39, 20 úr Kvinnaskólanum í Reykjavík, 3 úr Menntaskólanum við sund, 7 úr Flensborgarskólanum í Hafnarfirði og 9 úr Borgarholtsskóla. Á Akureyri voru heildarfjöldi mentora 20, 12 komu úr Menntaskólanum og 8 úr Verkmenntaskólanum. Þennan vetur var Verkmenntaskóli Austurlands með í fyrsta skipti og hófu þar 7 nemendur þátttöku. Mentorar af háskólastigi voru alls 10 (13,2%) en framhaldsskólamentorar voru 86,8% þátttakenda. Þetta er töluverð breyting á hlutföllum milli ára, þar sem hlutfall háskólamentora var 24,3% skólaárið 2005-2006. Þó svo að þróunaráætlun verkefnisins geri ráð fyrir að framhaldsskólum fjölgi í verkefninu ár frá ári (Elín Þorgeirsdóttir ofl. 2004), þá verður þó að taka fram að háskólanemendur voru óvenju fáir þetta árið. Því verður ekki hægt að segja að megin skýringin á þessari breytingu sé fjölgun framhaldsskóla

í verkefninu, heldur má að mestu skýra hana á því hve fáir háskólanemendur tóku þátt.

Til að ljúka mentorverkefninu Vináttu sem námskeiði til eininga þurftu nemendur að standast ákveðið námsmat og skila verkefnum. Mynd 2 sýnir fjölda nemenda skipt eftir skólum sem stóðust það og fengu einingar fyrir áfangann.

2. Mynd Mentorar í mentorverkefninu Vináttu skólaárið 2006-2007 sem stóðust námsmat skipt eftir skólum

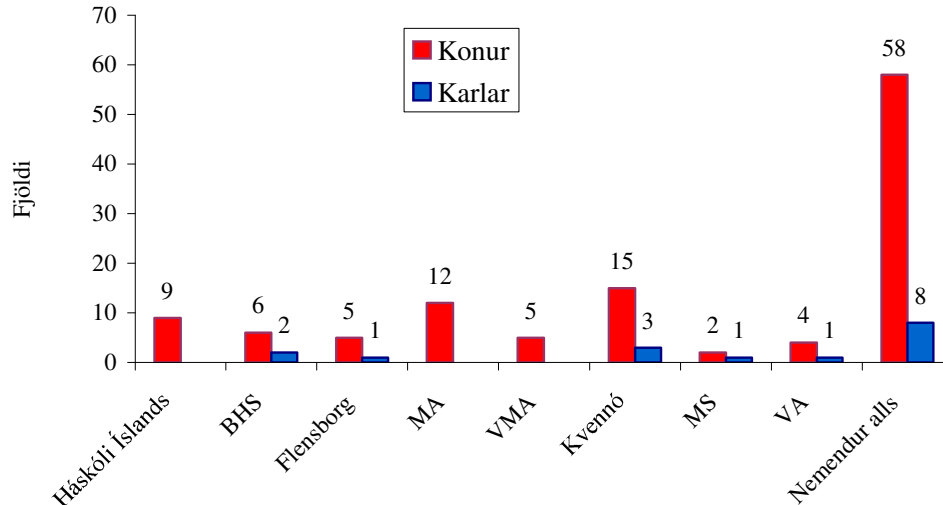
Alls skiluðu 86,8% (66/76) mentora sem skráðir voru í námskeiðið fullnægjandi námsmati. Hlutfallið var mishátt milli skólanna allt frá 62,5 % í VMA upp í 100% í MA og MS. Við Háskóla Íslands skiluðu 90% nemenda fullnægjandi námsmati. Við Kvennaskólann í Reykjavík var þetta hlutfall einnig 90%, 88,9% nemenda í Borgarholtsskóla, 85,7% nemenda í Flensborg og 71,4% nemenda í Verkmenntakóla Austurlands skiluðu fullnægjandi námsmati.

Kynjaskipting mentora í mentorverkefninu Vináttu

Samkvæmt erlendum rannsóknum á samfélagsverkefnum af svipuðum toga (Reich, 2001) kemur í ljós að meirihluti nemenda sem taka þátt í slíkum verkefnum eru stúlkur líkt og hérlandis (Elín Þorgeirsdóttir o.fl., 2003). Alls hófu 8 karlar og 68 konur þátttöku í verkefninu haustið 2006.

Kynjaskipting mentora eftir skólum

Á mynd 3 má sjá fjölda mentora í mentorverkefninu sem luku verkefninu skólaárið 2006-2007 skipt eftir þáttökuskólum og kyni.

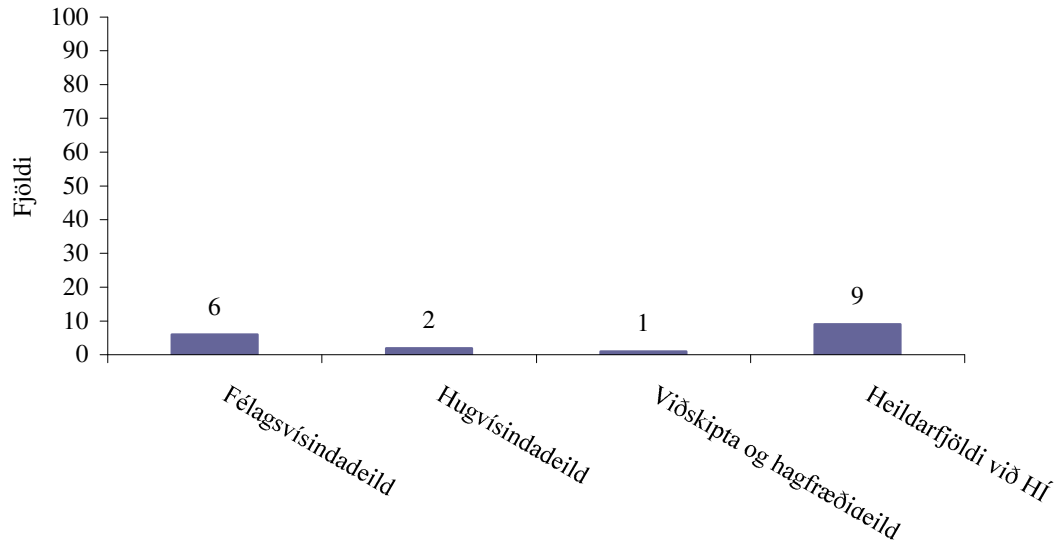
3. Mynd Mentorar í mentorverkefninu Vináttu skólaárið 2006-2007 skipt eftir skóla og kyni

Hér má sjá að kvenmentorar voru í meirihluta eða 87,8% en karlmentorar 12,2%. Hlutföllin eru þó ólík þegar litið er á hvern skóla fyrir sig. Þannig voru engir karlmentorar í HÍ, MA og VMA. Það virðist, því miður, vera sem strákarsæki síður að taka þátt í slíkum verkefnum og á það ekki aðeins við um hér á landi (Reich, 2001). Þetta er mjög miður því að oft á tíðum eru strákarnir sem sækja um mentor að leitast eftir því að fá karlmentor.

Skipting í deildir HÍ

Mentorverkefnið Vinátta heyrði undir félagsvísindadeild innan Háskóla Íslands en er opið öllum nemendum skólans. Hins vegar er mismunandi eftir deildum skólans hvort einingarnar eru metnar inn í nám nemenda. Námskeiðið var metið til þriggja eininga í öllum skólum.

Á mynd 4 má sjá fjölda nemenda við Háskóla Íslands sem tóku þátt í mentorverkefninu Vináttu skólaárið 2006-2007 skipt eftir deildum.

4. Mynd Fjöldi nemenda við Háskóla Íslands sem luku þátttöku í mentorverkefninu Vináttu skólaárið 2006-2007 skipt eftir deildum

Hér má sjá að nemendur í mentorverkefninu við Háskóla Íslands koma úr þremur deildum. Flestir eða um 66,7% mentora voru nemendur í félagsvísindadeild.

Grunnskólabörn sem tóku þátt í verkefninu

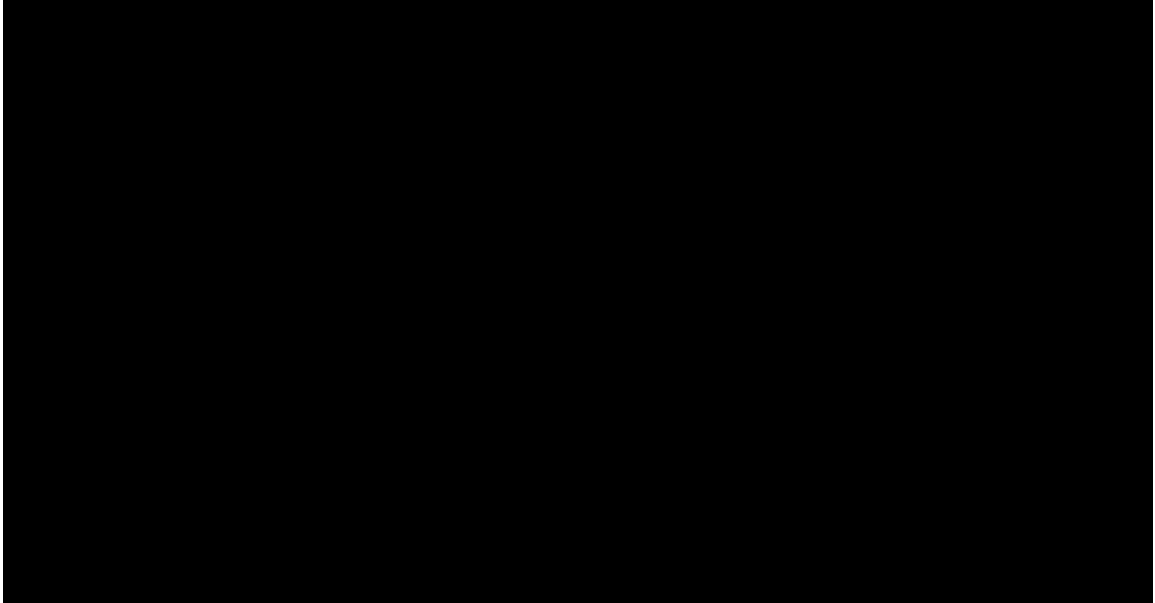
Skólaárið 2006-2007 stóð þrettán grunnskólum til boða að taka þátt í mentorverkefninu Vináttu. Alls voru skólarnir átta af höfuðborgarsvæðinu: Ártúns-, Hamra-, Hólabrekku-, Laugarnes-, Lækjar-, Selás-, Setbergs- og Vesturbæjarskóli. Þrír skólar á Akureyri tóku þátt: Gilja-, Oddeyrar- og Síðuskóli. Á austurlandi tóku tveir skólar þátt að þessu sinni: Grunnskóli Reyðarfjarðar og Nesskóli. Hver skóli fékk til sín 3-10 mentora. Grunnskólabörnin sem tóku þátt skólaárið 2006-2007 og luku því voru alls 79 af 90 sem byrjuðu. Eins og sjá má af þessum tölum þá voru óvenju mörg börn sem urðu að hætta í verkefninu áður en því lauk. Að hluta til skýrist þetta af því að einn hópmentor hætti en hann var með fjögur börn. Ástæðu þess að barn eða mentor hættir geta verið af ýmsum toga sem þó fela flestar í sér einhverjar breyttar aðsæður eða forsendur.

Allir þátttakendur í verkefninu taka þátt af fúsum og frjálsum vilja og sóttu foreldrar um fyrir börn sín. Kennarar barna, skólahjúkrunarfræðingur, námsráðgjafar og skólasálfræðingar ásamt umsjónarmönnum verkefnisins sáu um að meta hvaða börn falla best að verkefninu. Hafa ber í huga að verkefni þetta hæfir ekki undantekningalaust öllum börnum. Sem dæmi um undantekningar má nefna börn með

alvarleg félagsleg vandamál eða börn sem koma frá fjölskyldum þar sem miklir erfiðleikar eru til staðar.

Kynjaskipting grunnskólabarna

Kynjaskipting grunnskólabarna í mentorverkefninu Vináttu skólaárið 2006-2007 var nokkuð jöfn þó stúlkur hafi verið eilítið fjölmennari. Hlutfall stúlkna í verkefninu var 57% en drengir voru 43%. Á mynd 5 má sjá hvernig kynjaskiptingin var eftir skólum.

5. Mynd Grunnskólabörn í mentorverkefninu Vináttu skólaárið 2006-2007 skipt eftir skóla og kyni

Grunnskólabörn af erlendum uppruna

Eitt af markmiðum mentorverkefnisins Vináttu er að bjóða börnum af erlendum uppruna velkomin í íslenskt samfélag. Gagnkvæmur ávinningur er talinn vera af þessum samskiptum þar sem mentorar kynnast menningu barnanna og börnin kynnast menningu Íslendinga. Oft á tíðum hefur stór hluti barna í mentorverkefninu Vináttu verið af af erlendum uppruna. Skólaárið 2006-2007 var því þó ekki svo farið þar sem aðeins voru 9 af þeim 87 sem hófu þátttöku af erlendum uppruna (sjá mynd 6). Ein helsta ástæða þessa er eflaust sú að móttökuskólarnir, Austurbæjarskóli, Háteigsskóli og Fellaskóli, voru ekki með þetta ár og því dregur úr fjölda umsókna frá börnum af erlendum uppruna.

6. Mynd Grunnskólabörn í mentorverkefninu Vináttu skólaárið 2006-2007 skipt eftir uppruna

Breytingar á skólaárinu 2006-2007

Á skólaárinu 2006-2007 urðu þær breytingar að Elín Þorgeirsdóttir lét af störfum sem verkefnisstjóri og við tók Þórunn Steindórsdóttir, sem áður hafði verið umsjónarmaður. Í fyrstu var Elín áfram umsjónarmaður en hætti alveg um áramótin. Breytingar urðu einnig á þáttökuskólunum eins og svo oft vill verða, en í því samhengi má þó helst nefna að viðbættust tveir framhaldsskólar, Flensborgarskólinn í Hafnarfirði og Verkmenntaskólinn á Austurlandi.

Kostnaður við mentorverkefnið Vináttu 2006-2007

Kostnaður vegna mentorverkefnisins Vináttu skólaárinu 2006-2007 var tæplega 7 milljónir króna.

Laun verkefnisstjóra	2.489.111.-
Laun umsjónarmann	1.350.000.-
Styrkir til mentora	2.122.000.-
Annar kostnaður	<u>747.462.-</u>
	6.708.573.-

Laun og launatengd gjöld verkefnisstjóra í hálfu starfi voru greidd í 12 mánuði, ca. 207.000 hvern mánuð. Laun tveggja umsjónarmanna sem fengu greiddar kr. 75.000 á mánuði í 9 mánuði. Styrkir til mentora voru 20.000 kr. yfir skólaárið. Annar kostnaður var við upphafsdag, lokadag, fyrirlesara á fundum, túlka- og

sérfræðipjónustu auk annars kostnaðar. Allur rekstur mentorverkefnisins Vináttu var í höndum Velferðarsjóðs barna á Íslandi.

Mentorverkefnið Vináttu skólaárið 2007-2008

Verkefnið verður rekið með svipuðu sniði og áður af Velferðarsjóði barna á Íslandi. Áætlað var að mentorverkefnið Vináttu væri tilrauna- og þróunarverkefni rekið til þriggja ára. Þrjú ár eru liðin en verkefnið heldur áfram sem þróunarverkefni.

Skólaárið 2007-2008 munu þrjú háskólar bjóða upp á námskeið til eininga Háskóli Íslands, Kennaraháskóli Íslands og Háskóli Reykjavíkur. Borgarholtsskóli, Fjölbrotarskólinn við Ármúla, Flensborgarskólinn í Hafnarfirði, Kvennaskólinn í Reykjavík, Menntaskólinn á Akureyri og Verkmenntaskólinn á Akureyri munu bjóða framhaldsskólanemum þátttöku.

Framhaldsskólakennarar viðkomandi skóla verða ábyrgir fyrir námskeiðinu en hafa greiðan aðgang að verkefnisstjórn sem er ráðgefandi fyrir öll skólastigin. Námskeiðið mentorverkefnið Vináttu er staðsett á netinu undir www.kvennaskolinn.is/Vinata. Þar er að finna skipulag fræðslu fyrir námskeiðið og öll námskeiðsgögn. Verkefnisstjóri mun þó eftir sem áður sjá um kennslu á háskólastigi.

Greiddur verður styrkur fyrir útlögðum kostnaði að upphæð kr. 20.000.- á hvern nemanda sem tekur þátt. Áætlaðar eru nokkrar breytingar á þátttökuskólunum. Fjölmargir grunnskólar hafa lýst yfir áhuga á þátttöku og því hefuð verið ákveðið að hver skóli fái þátttökurétt til tveggja ára í senn. Þetta árið er stefnt að því að grunnskólarnir verði 13 talsins. Grunnskólarnir verða Ártúns-, Hamra-, Hólabrekku-, Laugarnes-, Lækjar-, Selás-, Setbergs- og Vesturbæjarskóli í Reykjavík, Gilja-, Oddeyrar- og Síðuskóli á Akureyri. Áætlað er að hafa um 100 mentorpör skólaárið 2007-2008.

Þar sem í ljós hefur komið að börn sem eru eldri en 10 ára eru ekki eins móttækileg fyrir mentoring og þau sem yngri eru hefur verið tekin ákvörðun um að börnin sem boðin verður þátttaka eru á aldrinum 7-10 ára. Þó er sá möguleiki fyrir hendi að samþykktar verði undantekningar eftir aðstæðum.

Lokaorð

Á fyrsta starfsári gaf mentorverkefnið Vinátta 35 grunnskólanemum á aldrinum 7-12 ára í tveimur grunnskólum kost á þátttöku í verkefninu. Strax á öðru starfsári fjölgaði grunnskólum í fjóra og voru 72 grunnskólabörn þátttakendur. Skólaárið 2004-2005 luku 92 grunnskólabörn úr tíu grunnskólum verkefninu með góðum árangri. Árið 2006-2007 náði verkefnið til 87 grunnskólabarna úr 12 grunnskólum.

Verkefni af þessu tagi nær til breiðs hóps grunnskólabarna, framhaldsskólanema og háskólanema. Margar ástæður eru fyrir þátttöku einstaklinganna og fær hver og einn sína upplifun og ávinning af þátttökunni.

Nemendahópur (mentorar) mentorverkefnisins er að meirihluta ungar stúlkur úr félagsvísindadeildum þeirra skóla sem taka þátt. Þetta árið var hlutfall karla með því lægsta í sögu verkefnisins eða 12,2%. Þetta er vissulega eitthvað sem verkefnisstjórn vill gjarnan ná að laga, því all margir drengir sem sækja um þátttöku skortir sterkar og góðar karlfyrirmyndir.

Framtíðarvonir fyrir mentorverkefnið Vináttu er að festa það í sessi í íslensku skólakerfi. Eitt af framtíðar markmiðum mentorverkefnisins Vináttu er að það standi sem flestum grunnskólabörnum um land allt á aldrinum 7-10 ára til boða.

Fyrirtækið *Rannsóknir og greining ehf.* var fengið til að meta hvernig til hefði tekist að fyrsta starfsári loknu. Niðurstöður gáfu meðal annars til kynna að börn, mentorar og foreldrar/forráðamenn voru almennt ánægðir með starfið. Til að mynda hefði þátttaka í verkefninu leitt til aukins þroska beggja aðila og stuðlað að auknu sjálfstrausti barna. Íslenskukunnátta þátttakenda af erlendum uppruna var talin hafa batnað. Nokkrir sögðu helsta kost verkefnisins þann að það gæfi þátttakendum nýja sýn á lífið og brúaði bilið milli kynslóða (Guðbjörg Daníelsdóttir, Bryndís Björk Ásgeirsdóttir og Inga Dóra Sigfúsdóttir, 2002).

Annað mat var unnið á mentorverkefninu árið 2004 að þriðja starfsári loknu og sýndu niðurstöður meðal annars að markmiðum verkefnisins hafði verið náð. Öll börnin höfðu öðlast nýja reynslu og þekkingu í samskiptum við mentora. Einnig kom í ljós að börn og mentorar gerðu hluti saman sem hvorugur aðilið hafði gert áður og töldu mentorar að báðir aðilar höfðu lært af því. Íslenskukunnátta barna af erlendum

uppruna hafði tekið framförum og samvistirnar höfðu einnig komið börnunum í tengsl við íslenskt samfélag. Börn í verkefninu áttu mörg auðveldara með samskipti við aðra eftir samvistir við mentora. Niðurstöður sýndu einnig fram á að samvistir mentors og barns hefðu leitt til aukinnar félagslegrar færni og samskiptahæfni barna (Elín Þorgeirsdóttir og Sigurlaug Hrund Svavarsdóttir, 2004). Einnig hafa verið unnar framvinduskýrslur fyrir námið í Kvennaskólanum og við Háskólann á Akureyri (Björk Þorgeirsdóttir, 2004; Dagný Broddadóttir, 2004).

Á þeim sjö árum sem verkefnið hefur verið starfrækt hefur margt áunnist. Mentorverkefnið Vinátta er orðið hluti af námskrá á háskóla- og framhaldsskólastígi. Kostnaður við verkefnið hefur lækkað þrátt fyrir fjölgun mentora um tvo þriðju frá upphafi. Það er markmið okkar sem að verkefninu standa að lækka þann kostnað enn meira án þess að það bitni á gæðum verkefnisins.

Verkefni sem þetta er jákvætt innlegg í uppeldis- og skólastarf þar sem markmið þess er meðal annars að bæta aðstöðu barna til betri lífsgæða, styrkja sjálfsmynd þeirra og kynnast nýjum hugmyndum og möguleikum til náms. Börn jafnt sem mentorar geta lært mikið í samvistum hvort við annað. Viðtökur í skólum hafa sýnt fram á að verkefnið sinnir þörfum sem erfitt er að koma til móts við. Við lítum því á að verkefnið hafi sannað tilgang sinn og að það nýtist samfélaginu í heild.

Heimildir

- Björk Þorgeirsdóttir. 2004. *Framvinduskýrsla. Mentorverkefnið Vináttu í Kvennaskólanum 2003-2004*. Reykjavík: Velferðarsjóður barna á Íslandi.
- Dagný Broddadóttir. 2004. *Framvinduskýrsla Mentorverkefnið Vináttu á Akureyri skólaárið 2003-2004*. Akureyri: Velferðarsjóður barna á Íslandi.
- Elín Þorgeirsdóttir. 2004. *Ársskýrsla mentorverkefnisins Vináttu skólaárið 2003-2004*. Reykjavík: Velferðarsjóður barna á Íslandi.
- Elín Þorgeirsdóttir og Sigurlaug Hrund Svavarsdóttir. (2004). *Mat á mentorverkefninu Vináttu Skólaárið 2003-2004*. Reykjavík: Velferðarsjóður barna á Íslandi.
- Elín Þorgeirsdóttir, Valgerður Ólafsdóttir, Sigurlaug Hrund Svavarsdóttir, Þórunn Steindórsdóttir og Líf Magneudóttir. 2003. *Fyrirmyndarfólk. Mentorverkefnið Vináttu*. Velferðarsjóður barna á Íslandi, óbirt skýrsla send til menntamálaráðuneytisins.
- Guðbjörg Daníelsdóttir, Bryndís Björk Ásgeirsdóttir og Inga Dóra Sigfúsdóttir. 2002. *Mat á mentorverkefninu „Vináttu”. Könnun meðal þátttakenda veturinn 2001-2002*. Rannsóknir og greining.
- Reich, L. R. 2001. *Mentorprojektet Naktergalen. Möte mellan skolbarn och högskolestudenter*. Malmö högskola: Lararutbildningen. Regionalt utvecklingscentrum.
- Sipe, C. 1998. Mentoring Adolescents: What Have We Learned. *Contemporary Issues in Mentoring*, bls. 10-23. P/PV. Public/Private Ventures. Philadelphia.